

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ครั้งนี้ ใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPPI Model) ซึ่งบูรณาการแนวคิดของ ประชุม รอดประเสริฐ (2547) และ วิโรจน์ สารรัตน์ (2553) ซึ่งเป็นรูปแบบที่พัฒนามาจากรูปแบบชิปป (CIPP Model) ของ Stufflebeam et al. (1971) โดยการประเมินบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ ผลผลิต และผลกระทบ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใน 5 ด้าน คือ 1.1 ประเมินบริบทของโครงการ เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของโครงการ ความสอดคล้องและความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ 1.2 ประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ เกี่ยวกับสภาพความพร้อมของบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ งบประมาณ และความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ 1.3 ประเมินกระบวนการของโครงการ เกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินการ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไข 1.4 ประเมินผลผลิตของโครงการ เกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ และความพึงพอใจจากการดำเนินโครงการ 1.5 ประเมินผลกระทบของโครงการ เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาอาชีวศึกษา และความสำเร็จในด้านรางวัลต่าง ๆ 2. เพื่อศึกษาและนำเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ในการรวบรวมข้อมูลของการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้ประเมินดำเนินการ ดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ถามผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 48 คน ผู้เรียน จำนวน 270 คน ชุมชนและสถานประกอบการ จำนวน 50 คน แบ่งตามโครงการย่อย ภายใต้โครงการหลัก ดังนี้

- 1.1 โครงการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ
- 1.2 โครงการร่วมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 โครงการนิเทศติดตามการฝึกงานของผู้เรียนระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ

2. รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 6 คน ผู้เรียนจำนวน 10 คน และชุมชนและสถานประกอบการ จำนวน 6 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3. รวบรวมข้อมูลโดยการสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ระยะเวลาในการประเมินโครงการด้วยแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ 1) ระยะที่ 1 ประเมินก่อนเริ่มดำเนินโครงการระหว่างวันที่ 1 - 30 กันยายน 2558 2) ระยะที่ 2 ประเมินระหว่างดำเนินโครงการ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2558 - 15 มีนาคม 2559 3) ระยะที่ 3 ประเมินหลังเสร็จสิ้นโครงการ ระหว่างวันที่ 16 มีนาคม 2559 - 31 พฤษภาคม 2559

นอกจากนี้ใช้แบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ 1) สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน 2) สัมภาษณ์ผู้เรียน และ 3) สัมภาษณ์ชุมชนและสถานประกอบการ เพื่อนำข้อมูลมาเสริมผลการประเมินที่ได้จากแบบสอบถาม และเป็นการยืนยันข้อมูลจากแบบสอบถาม และได้ข้อมูลเชิงประจักษ์

สรุปผลการประเมิน

ผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นดังนี้

1. ผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามรูปแบบการประเมินแบบซิปปี้ (CIPPI Model) โดยมีผลการประเมินเป็นรายประเด็นและตัวชี้วัด สรุปได้ดังนี้

1.1 ผลการประเมินบริบท โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่า ทุกรายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์โครงการ รองลงมาคือ ความต้องการจำเป็นของการทำโครงการ และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ และจากการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่าเป็นโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น และมีวัตถุประสงค์ที่เหมาะสม ต้องการให้เน้นการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ ในส่วนของผู้ปกครอง ชุมชน และสถานประกอบการ เสนอแนะให้ดำเนินโครงการนี้อย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นผลจากการประเมินบริบทของโครงการ แนวทางสำหรับผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้บริหาร ได้แก่ ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ และควรปรับวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องมากขึ้น

1.2 ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่า ทุกรายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเหมาะสมของงบประมาณ รองลงมาคือ ความพร้อมของบุคลากร และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ และจากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า ควรเพิ่มการสร้างตระหนักรู้และให้ความรู้ ความเข้าใจต่อกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกับชุมชนและสถานประกอบการ ส่วนปัจจัยพื้นฐานของโครงการทั้งด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ และงบประมาณมีความเหมาะสม

ดังนั้นผลจากการประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ แนวทางสำหรับผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้บริหาร ได้แก่ ควรจัดหาหรือจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อการดำเนินโครงการให้เหมาะสมและเพียงพอ และต้องเน้นเรื่องการสร้างตระหนักรู้และให้ความรู้ ความเข้าใจต่อกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเฉพาะกับชุมชนและสถานประกอบการ

1.3 ผลการประเมินกระบวนการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่า ทุกรายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การติดตามและประเมินผล รองลงมาเป็น การวางแผน รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การปรับปรุงแก้ไข ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ และจากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า กระบวนการดำเนินงานของโครงการไม่ครบสมบูรณ์ตามวงจร PDCA โดยเฉพาะขั้นตอนการติดตามและประเมินผลควรทำอย่างต่อเนื่อง และต้องนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นประเมินผลมาแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ดังนั้นผลจากการประเมินกระบวนการของโครงการ แนวทางสำหรับผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้บริหาร ได้แก่ ควรปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานของโครงการตามวงจร PDCA โดยเฉพาะขั้นตอนการติดตามและประเมินผลควรทำอย่างต่อเนื่อง และต้องนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นประเมินผลมาแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.4 ผลการประเมินผลผลิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่า ทุกรายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ รองลงมาคือ ความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทั้งสองรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ และจากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า โครงการร่วมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และโครงการนิเทศติดตามการฝึกงานของผู้เรียนระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ ควรจัดอย่างต่อเนื่อง เพราะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะและประสบการณ์จริง ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ จากชุมชนและในสถานประกอบการ และในส่วนของชุมชนและสถานประกอบการต้องการให้จัดทำโครงการนี้อย่างต่อเนื่องและยินดีให้ความร่วมมือ

ดังนั้นผลจากการประเมินผลผลิตของโครงการ แนวทางสำหรับผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้บริหาร ได้แก่ ควรจัดทำโครงการนี้ต่อไปและจัดทำอย่างต่อเนื่องเพราะเป็นความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งโครงการนี้ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จริง ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ จากชุมชนและในสถานประกอบการ

1.5 ผลการประเมินผลกระทบ พบว่า 1) คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานด้านผู้เรียนอาชีวศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 81.24 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และ 3) รางวัลที่ได้รับคิดเป็นร้อยละ 80 ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

ดังนั้นผลจากการประเมินผลกระทบของโครงการ แนวทางสำหรับผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้บริหาร คือ จากผลการประเมินที่พบว่าคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานด้านผู้เรียนอาชีวศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและรางวัลที่ได้รับผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่าโครงการนี้เป็นโครงการที่เหมาะสมและประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ควรส่งเสริมให้ดำเนินการต่อไปได้

สรุปภาพรวมทั้งโครงการผลการประเมินอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านบริบท 2) ด้านกระบวนการ 3) ด้านปัจจัยเบื้องต้น 4) ด้านผลกระทบ และ 5) ด้านผลผลิต โดยทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ และจากผลการประเมินผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้บริหาร ควรดำเนินการดังนี้ 1) ควรปรับตัวอุปสรรคของโครงการให้มีความสอดคล้องมากขึ้น 2) ควรส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ 3) ควรจัดหาหรือจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อการดำเนินโครงการให้เหมาะสมและเพียงพอ 4) ควรปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานของโครงการตามวงจร PDCA ให้มีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่าโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นโครงการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ และควรจัดทำโครงการนี้ต่อไปและจัดทำอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการศึกษาและนำเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สรุปแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 1) สร้างความตระหนักให้กับชุมชนและสถานประกอบการให้เห็นถึงความจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) ประสานหน่วยงาน/องค์กรในชุมชนและสถานประกอบการเพื่อขอความร่วมมือในการร่วมกันพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) วางแผนการดำเนินงานร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการที่ร่วมโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอาชีวศึกษา 4) กำหนดวัตถุประสงค์และสร้างข้อตกลงเป็นพันธสัญญาร่วมกัน รวมทั้งการสร้าง

ความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน 5) บริหารจัดการในรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา 6) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน 7) ร่วมกันระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา 8) ร่วมกันตรวจสอบติดตามและประเมินผลการทำงาน

อภิปรายผล

การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในครั้งนี้ ได้ข้อค้นพบสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการประเมินโครงการโดยสรุปทั้งโครงการ พบว่า ภาพรวมด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ ทุกตัวชี้วัดอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะโครงการที่ประเมินนี้เป็นโครงการที่ดี มีความเหมาะสม ได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารทุกระดับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พิสนุ พงศ์ศรี (2551: 38) และสมคิด พรหมจ้อย (2552: 23-24) ที่กล่าวว่า ลักษณะของโครงการที่ดีควรประกอบด้วย 1) มีพื้นฐานมาจากข้อมูลที่เป็นจริงและผ่านการวิเคราะห์มาแล้ว 2) สนองตอบความต้องการของประชากรหรือผู้รับบริการ 3) สามารถแก้ปัญหา พัฒนางค์การหรือหน่วยงานได้ 4) มีรายละเอียดของวัตถุประสงค์ และเป้าหมายอย่างชัดเจน และมีความเป็นไปได้สูง 5) ได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร และ 6) มีการกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและระยะสิ้นสุดที่แน่นอน และอาจเป็นเพราะโครงการนี้มีประโยชน์กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ที่สำคัญเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนโดยตรง ผู้เรียนได้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จริง สอดคล้องกับแนวคิดของ ศิริกาญจน์ โกสุมภ์, 2549: 107-109 และ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2552: 183-184 ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้หรือการจัดการเรียนการสอนร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ เป็นเรื่องสำคัญเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะที่หลากหลาย เพราะสถานประกอบการและชุมชนเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นทรัพยากรที่จำเป็นในการจัดการศึกษา สถานศึกษาประสบความสำเร็จ เพราะให้ประชาชนมาเกี่ยวข้องด้วย ในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารจำเป็นจะต้องรู้จักหน้าที่ของความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน - สถานศึกษา - ชุมชน โดยจะต้องให้ผู้ปกครองและประชาชนมาเกี่ยวข้องในกิจการของสถานศึกษา

สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลอเวย์ (Lawey, 1998) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาสังคมในท้องถิ่นพบว่า การให้ความสำคัญกับท้องถิ่น โดยดึงเอาภูมิปัญญาในระดับท้องถิ่นที่มีความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ เข้ามาสู่โรงเรียนจะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ พัฒนาระหว่างชุมชน โรงเรียนได้ใน 3 ด้าน คือ 1) การใช้พื้นที่ชุมชนเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า 2) องค์กรในระดับท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) ชุมชน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการศึกษา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุดมสิน คันธภูมิ (2558) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะครู ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน ศิษย์เก่า พระสงฆ์ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ประชาชนชาวบ้าน หน่วยงานของรัฐ และองค์กรเอกชน 2) กระบวนการสร้างเครือข่าย 3) ความร่วมมือ 4) องค์ประกอบสำคัญของเครือข่าย และ 5) คุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2) และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และการที่ผลสรุปทั้งโครงการ พบว่า ภาพรวมทุกตัวชี้วัดอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของ ทวี อุปลุขิน (2554) ที่ได้ประเมินโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาด้านอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 พบว่า 1) ผลการประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนด

1.1 ผลการประเมินบริบท โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัดพบว่า ทุกรายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์โครงการ รองลงมาคือ ความต้องการจำเป็นของการทำโครงการ และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากการดำเนินงานตามโครงการนี้ วิทยาลัยสารพัดช่างน่านได้ศึกษาข้อมูลความต้องการจำเป็นก่อนจัดทำโครงการ จากนั้นได้กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และนโยบายทางการศึกษา พระราชบัญญัติทางการศึกษาโดยเฉพาะด้านอาชีวศึกษา จึงทำให้ผลการประเมินโครงการด้านบริบทจึงอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ แดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม และคณะ (Stufflebeam, et.al., 1971) ที่กล่าวว่า การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญ

เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการเป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามต่าง ๆ เช่นเป็นโครงการที่สนองปัญหาหรือความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่ วัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์กรหรือนโยบายหน่วยเหนือหรือไม่ และเป็นโครงการที่เป็นไปได้ในแง่ของโอกาส ที่จะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ หรือไม่ ผลการประเมินด้านบริบทดังกล่าวมีความสอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของ สุทธิ เวียงชัยภูมิ (2553) ที่ได้ประเมินโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix It Center) วิทยาลัยสารพัดช่างชัยภูมิ โดยใช้รูปแบบซีป (CIPP Model) เป็นกรอบในการประเมิน พบว่า ด้านสภาพแวดล้อม การปฏิบัติงานโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างชัยภูมิ มีความเหมาะสมในระดับมาก ได้แก่ วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสถานศึกษา โครงการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการแก้ปัญหาความยากจน และสอดคล้องกับปัญจสุทธิต์ จันทรวงศา (2555) ที่ได้ประเมินโครงการฝึกวิชาชีพสำหรับทหารกองประจำการก่อนปลด เป็นกองทุนของหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ ค่ายสมเด็จพระนารายณ์มหาราช จังหวัดลพบุรี พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมของโครงการในภาพรวมมีความสอดคล้อง เหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบพบว่า ความต้องการความจำเป็นของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ และความพร้อมของทรัพยากรทั้งสามองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่วัตถุประสงค์ของโครงการอยู่ในระดับมาก

1.2 ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้น พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่า ทุกรายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเหมาะสมของงบประมาณ รองลงมาคือ ความพร้อมของบุคลากร และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ วิทยาลัยสารพัดช่างน่านให้ความสำคัญและสนับสนุนงบประมาณอย่างเหมาะสมเพียงพอ ผู้รับผิดชอบโครงการและกิจกรรมย่อยภายใต้โครงการมีความรู้ ความสามารถ และ ความรับผิดชอบต่องาน รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบต่อโครงการ วิทยาลัยมีเครือข่ายและผู้เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือ ดังนั้นผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นจึงอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของ อุไร จุ้ยกำจร (2557) ที่ได้ทำการประเมินการจัดการเรียนการสอนเสริมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิชาชีพ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่า และสอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของ นันทนา ไกล้ชิต (2554) ที่

ได้ประเมินโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ โรงเรียนบางสะพานวิทยา อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมาก รวมทั้งสอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของ ทวี อุปสุชิน (2554) ที่ได้ประเมินโครงการการพัฒนาการจัดการศึกษาด้านอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 พบว่า ผลการประเมินด้านปัจจัย โดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนด

1.3 ผลการประเมินกระบวนการ พบว่า ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่า ทุกรายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การติดตามและประเมินผล รองลงมาเป็น การวางแผน รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การปรับปรุงแก้ไข ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การดำเนินงานตามโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นการดำเนินงานร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งทุกขั้นตอนของกระบวนการทำงานชุมชนและสถานประกอบการมีส่วนร่วม ทั้งร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติตามแผน และร่วมประเมินผล ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญของการมีส่วนร่วม สอดคล้องกับแนวคิดของ โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1980: 213-235) ที่ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) และการจัดการศึกษาโดยให้ชุมชนและสถานประกอบการมีส่วนร่วม สอดคล้องกับแนวคิดของ พิณสุตา สิริธรงค์ศรี (2558); กมล สุตประเสริฐ (2548: 13) และอภิญา เวชชัย (2549: 25) ที่กล่าวว่า การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดเรื่องของการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความพร้อม มีกำลังความสามารถ มีกำลังทรัพย์เข้ามาสนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษาตามศักยภาพและความสนใจ ซึ่งกระแสของการจัดการศึกษาที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน องค์กร หรือสถาบันต่าง ๆ ในสังคมจึงมีมากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อมีการกำหนดตัวบ่งชี้

ของการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเกณฑ์หนึ่งในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา และสอดคล้องกับแนวคิดของ ไวท์ (White, 1982: 18) ที่ได้ให้ทัศนะว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ประชาชนและสถานประกอบการ ประกอบด้วยมุมมอง 4 มิติ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่า อะไรควรทำและทำอย่างไร 2) การมีส่วนร่วม เสียสละในการพัฒนา ลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิรภัทร มหาวงศ์ (2559) ที่ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของเครือข่าย ประกอบด้วยหลักการมีส่วนร่วม หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล และหลักความรับผิดชอบ 2) ลักษณะของเครือข่าย 3) คณะกรรมการบริหารเครือข่าย 4) ขอบข่ายความร่วมมือทางวิชาการ และ 5) กระบวนการบริหารเครือข่าย ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การประสานงาน การดำเนินงาน และการปรับปรุง รวมทั้งสอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของ นันทะ ศรีเจริญโชติ (2556) ที่ได้ประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านแม่แบ๊ะ จังหวัดนราธิวาส พบว่าทั้งด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ผ่านเกณฑ์การประเมินและมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

1.4 ผลการประเมินผลผลิต พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ รองลงมา คือ ความพึงพอใจในผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการนี้ได้มีการวางแผนที่ดี ได้รับการสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ มีกระบวนการบริหารงานและดำเนินงานที่เป็นระบบ เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงาน และเป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาที่ดึงชุมชนและสถานประกอบการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ รังสรรค์ ณะพรพันธุ์ (2554: 175) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของสังคมในการจัดการศึกษาเป็นยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาของสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ทั้งนี้เพราะความจำกัดด้านทรัพยากรของรัฐบาลก็ดี ความไร้ประสิทธิภาพของระบบราชการก็ดี ทำให้การผูกขาดในการจัดการศึกษาของรัฐบาลไม่เป็นผลดีต่อใคร ๆ ในสังคมส่วนรวม สมควรที่จะระดมสรรพกำลังของคนในชาติมาใช้ประโยชน์ เพราะการศึกษายังเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาของสังคม การดึงชุมชน สังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จึงเป็นยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม ซึ่ง

สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธีรจุฑา ชมใจ (2554) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคี พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยความร่วมมือ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนโยบายและบทบาทหน้าที่ 2) ด้านโครงสร้างและการบริหารจัดการ 3) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และ 4) ด้านการระดมทรัพยากร ซึ่งแต่ละด้านมีโอกาสความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคี ไปปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก และผลการประเมินด้านผลผลิตสอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของ ชนิศกานต์ ลภะวงศ์ (2556) ที่ได้ประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กต้นแบบการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้น ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1. การประเมินผลผลิตพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยภาพรวมปีการศึกษา 2552 สูงกว่าปีการศึกษา 2551 และด้านความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพบว่า อยู่ในระดับมาก

1.5 ผลการประเมินผลกระทบ พบว่า 1) คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานด้านผู้เรียนอาชีวศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 81.24 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และ 3) รางวัลที่ได้รับคิดเป็นร้อยละ 80 ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ เหตุผลที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก วิทยาลัยสารพัดช่างน่านโดยคณะผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรของวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ โดยได้ร่วมกันประสานงานและสร้างสัมพันธ์ภาพกับชุมชนและสถานประกอบการ อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ ธนสาร บัลลังก์ปัทมา (2557) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรระลึกถึงหลัก 10 ประการ คือ 1) สร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่นต่อชุมชน 2) ฝึกให้เป็นคนใจกว้างและมีจิตสาธารณะ 3) ตระหนักในสิ่งที่จำเป็นและขาดแคลน ทุกอย่างทำได้หากตั้งใจทำ 4) ต้องหมั่นสร้างและปรุ้งแต่งตนเองให้เป็นบุคคลที่มีเสน่ห์เป็นที่ชื่นชมศรัทธาของชุมชนและเพื่อร่วมงาน 5) อ่อนน้อมถ่อมตน วางตัวเรียบง่าย อยู่กับชุมชนและเพื่อนร่วมงานได้ทุกเวลา 6) หลีกเลี่ยงการโต้แย้งที่ไร้เหตุผล 7) ให้การต้อนรับชุมชนด้วยบรรยากาศมิตรภาพ 8) พัฒนาเทคนิคการวิเคราะห์ชุมชนให้ลึกซึ้ง เพื่อสำรวจจุดเด่น จุดด้อย เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนา 9) หมั่นแสวงหาแหล่งงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ จากหน่วยงาน บริษัท ร้านค้า โดยใช้โครงการที่มีประสิทธิภาพ 10) สร้างและพัฒนาค่านิยมการสร้างสัมพันธ์ภาพกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งผลจากดำเนินการดังกล่าวประกอบกับการให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีจากชุมชนและสถานประกอบการ ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน

ด้านผู้เรียนอาชีวศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และสถานศึกษาและผู้เรียนได้รับรางวัล ต่าง ๆ จึงทำให้ผลการประเมินผลกระทบในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของ วิลัยพรณ์ เสรีวัฒน์ (2555) ที่ได้ประเมินโครงการเรื่อง การประเมินเชิงระบบ โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านผลกระทบ พบว่า ผู้บริหาร ครู นักเรียนได้รับเกียรติบัตร รางวัล และได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำคัญต่าง ๆ ในทุกระดับเพิ่มขึ้น ผู้ปกครองพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากล

2. ผลการศึกษาและนำเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยสรุปประกอบด้วย 1) สร้างความตระหนักให้กับชุมชนและสถานประกอบการให้เห็นถึงความจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) ประสานหน่วยงาน/องค์กรในชุมชนและสถานประกอบการเพื่อขอความร่วมมือในการร่วมกันพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) วางแผนการดำเนินงานร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการที่ร่วมโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอาชีวศึกษา 4) กำหนดวัตถุประสงค์และสร้างข้อตกลงเป็นพันธสัญญาร่วมกัน รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน 5) บริหารจัดการในรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา 6) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน 7) ร่วมกันระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา และ 8) ร่วมกันตรวจสอบติดตามและประเมินผลการทำงาน ซึ่งการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นโยบาย ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ในระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2555 - 2569) ที่ได้กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนา ประกอบด้วย 4 นโยบาย 10 ยุทธศาสตร์ 28 กลยุทธ์ และโครงการ 93 โครงการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ ได้แก่ นโยบายที่ 1 : มุ่งสร้าง/ผลิตกำลังคนอาชีวศึกษา ให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ยุทธศาสตร์ที่ 1 มุ่งพัฒนาคุณภาพและปริมาณผู้เรียนให้สัมพันธ์กับความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศและระดับสากล กลยุทธ์ที่ 1 ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะ

ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานและสังคมทั้งในประเทศ ภูมิภาค อาเซียน และระดับสากลกลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาการจัดอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพด้วยรูปแบบที่หลากหลายทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาระบบทวิภาคี และกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุน และเร่งรัดการจัดอาชีวศึกษาด้านความร่วมมือ ผลิตและพัฒนากำลังคนร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยเฉพาะการศึกษาระบบทวิภาคี และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เชฟเวอร์ (Shaver, 1991) ที่ได้ศึกษาการใช้แหล่งความรู้ในชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนเป็นแหล่งทรัพยากรที่มีคุณค่าในการสอนการใช้แหล่งความรู้ในชุมชนมาประกอบการเรียนการสอน เป็นการดึงดูดความสนใจของนักเรียน ช่วยให้การเรียนได้ผลดี ได้เรียนจากของจริง มีความเข้าใจเนื้อหาวิชามากขึ้น นักเรียนได้รับประสบการณ์มากกว่าการเรียนในห้องเรียน ด้านแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ได้สรุปจากการศึกษาวิจัย สอดคล้องกับแนวคิดของ อนันท์ งามสะอาด (2553) ที่กล่าวถึงแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอาชีวศึกษา คือ 1) กิจกรรมพัฒนามาตรฐานการอาชีวศึกษาและการเรียนรู้ด้านวิชาชีพตลอดชีวิต พัฒนามาตรฐานอาชีพ พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะหลักสูตรวิชาชีพเฉพาะทาง หลักสูตรวิชาชีพทั้งในและนอกระบบให้มีความหลากหลาย เชื่อมโยงกับระบบคุณวุฒิวิชาชีพและการพัฒนาคุณภาพอาชีวศึกษาบ่มเพาะให้ผู้เรียนใฝ่หาความรู้ มีค่านิยมใฝ่มุ่งสู่การเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มมากขึ้น เสริมสร้างให้มีสมรรถนะ ด้านการสื่อสาร ภาษา IT การคิดวิเคราะห์ ทักษะอาชีพ รองรับการแข่งขันด้านเศรษฐกิจของประเทศ มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสาธารณะ (Public Mind) และวุฒิภาวะทางอารมณ์ 2) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ด้านวิชาชีพ สร้างระบบการเรียนรู้อาชีวศึกษาส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้วิชาชีพตลอดชีวิต วัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อการมีงานทำ การสร้างผู้ประกอบการใหม่ให้สอดคล้องกับภูมิสังคมอาชีพ และ 3) กิจกรรมสร้างเครือข่ายชุมชนความรู้ด้านวิชาชีพ พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านวิชาชีพในชุมชนร่วมกับสถานประกอบการ ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บ้าน สถาบันศาสนา สถาบันทางการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิสิฐ เทพไกรวัล (2554) ที่ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า กระบวนการสร้างเครือข่าย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย 2) ขั้นประสานหน่วยงาน/

องค์กรเครือข่าย 3) ชั้นสร้างพันธมิตรสัญญาร่วมกัน 4) ชั้นบริหารจัดการเครือข่าย 5) ชั้นพัฒนาความสัมพันธ์ และ 6) ชั้นรักษาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุดมสิน คันธภูมิ (2558) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะครู ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน ศิษย์เก่า พระสงฆ์ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ประชาชนชาวบ้าน หน่วยงานของรัฐ และองค์กรเอกชน 2) กระบวนการสร้างเครือข่าย 3) ความร่วมมือ 4) องค์ประกอบสำคัญของเครือข่าย และ 5) คุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2) และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า โครงการผ่านเกณฑ์การประเมินทุกประเด็นและทุกตัวชี้วัด วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ควรดำเนินโครงการนี้ต่อไป และเพื่อให้การดำเนินโครงการมีประสิทธิภาพ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควรนำผลประเมินบางประเด็นหรือบางตัวชี้วัด ไปปรับปรุงพัฒนา ดังนี้

1.1 ด้านบริบท จากผลการประเมินพบว่า ในภาพรวมและรายตัวชี้วัด มีความเหมาะสมในระดับมาก ดังนั้นวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรวางแผนดำเนินการต่อไป

1.2 ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ควรวางแผนการเตรียมความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ ให้เหมาะสม เพียงพอ และมีคุณภาพ

1.3 ด้านกระบวนการ พบว่า การปรับปรุงแก้ไข มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ควรวางแผนกระบวนการดำเนินงานโครงการ โดยเน้นเรื่องการนำผลการติดตามและประเมินไปวิเคราะห์และปรับปรุงแก้ไข

1.4 ด้านผลผลิตของโครงการ ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และกิจกรรมของโครงการ แต่ละกิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้สูงขึ้น ดังนั้นควรดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไปอย่างต่อเนื่อง

1.5 ด้านผลกระทบ คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานด้านผู้เรียนอาชีวศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรางวัลที่ได้รับ ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และเพื่อให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นรวมทั้งให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง วิทยาลัยควรสนับสนุนครูผู้สอนและผู้เรียนให้มีส่วนร่วมไปกับเครือข่ายชุมชนและสถานประกอบการต่าง ๆ ให้มากขึ้น โดยจัดการด้านวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ตลอดจนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เครือข่ายในชุมชนและสถานประกอบการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.6 วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ควรกำหนดเป็นนโยบายและสร้างความเข้าใจในการดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการประเมินโครงการครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการประเมินโครงการ ซึ่งเป็นโครงการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน

2.2 ควรมีการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ในปีงบประมาณต่อไป โดยใช้รูปแบบการประเมินอื่น เช่น รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ รูปแบบการประเมินของโพรวีส และรูปแบบการประเมินของสเติก เป็นต้น

2.3 ควรมีการประเมินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบความร่วมมือกับสถานประกอบการ หรือโครงการพัฒนาระบบความร่วมมือกับชุมชน